

ଲାଲନ ମହିଳା (୧୯୭୮ - ୧୮୭୦) ସାତାଂ ଶାରୀରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜାଗରୁକ, ନିର୍ଦ୍ଦେଖାକୁ, ଆତିଶ୍ୟାନିକୁ ବିଜାପିତେ ତିନି ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚତାରେ ପୁଣ୍ଡାଟି ଦ୍ଵିଲାନ, ତିନି କାରାପି-କାର୍ତ୍ତିବା, ଆଜାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚତାରେ ଶିକ୍ଷାବେଶୀ ତିନି ଜାତ- ପାତ, ଫାନ୍ଦୁଦାମ ବିଳମ୍ବ, ପ୍ରମା ଆପଣ- ୧୦ ଟୁମ୍ବୁଖ ଦେନି.

ଲାଲନ ଅର୍ଥ କରୁଥିଲା ତାଙ୍କ ଜାତ- ପାତରେ ବିକୁଳ୍ପିତ ଜେମାଦ ଦେଖେନା ହୁଏ; ମାତ୍ର କେନ୍ତେ କୁଳୀଙ୍କୁ କାଢ଼ିଲା ଶିତାତେ ଦୟତ ଦେଖେ ତୋହେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟାକି- ଜୀବନେର ତିକ୍ଟୁ- ଗାନ୍ଧିଜିତା; କପିତ ଆହେ ଲାଲନ ଶିକ୍ଷାବେଶୀ ଘରେ ଉପାଦିଲେନ, ତୀର୍ମାନା ଦେଖେ ଫେରାଟ କଷମ୍ବେ ବାନନ୍ତ- ହୋଇବା ଆବଶ୍ୟକ ହଲେ ତାଙ୍କ କାଳୀ- କାର୍ତ୍ତି- ସା- ମେଲେ ଦାଳାମ୍ବ, ଝାତ ହିନ୍ଦୁମର୍ମ ମେଲେ ହୃତ ହୁଏ ଲାଲନ, ପର୍ବତୀ ବିର୍ଜିନ୍ ଅଜାତେ ନାନା ବାଧୀର ଓ ଛୁପିବା ହୁଏ, ଅର୍ଥ କାବ କୈଶମ୍ବୁ ମୁଲକ ଆଚରନ ଲାଲନକେ କେନ୍ତେ କେନ୍ତେ ଜାତ- ପାତ ବିକୁଳ୍ପିତ କୁଣ୍ଡଳାତ କରିବାଟୁ —

“ମୁହଁ ମୋତେ ବନ୍ଦ ଲାଲନ କିମ୍ବି ଜାତ ହାତିବାରେ!

ଲାଲନ ବାଲେ, ଅତେର କିମ୍ବି ବନ୍ଦ,

ଦୂରଲାଭ ନା କେ ନଜିବେ ॥

କେତେ ମାଲା, କେତେ ତମିତି ଚାଲାମ୍ବ

ତାଥିତେ କି ଜାତ ଡିନ୍ ବଲାମ୍ବ ?

ମାତ୍ରମ୍ବ ମିଳିବା ଆଜାମାର ବେଳାମ୍ବ

ଜାତେ କିମ୍ବି ବନ୍ଦ କାହାର ହେ ?”

— ଲାଲନର କପିତ କାହାର ବିଶମ୍ଭରଣ, ଜାତେ କାହାର ଏଷାର ପାର୍ମାର୍ମ ମିଳିବେ ତାଙ୍କ ଚାନ ଆଜାମାନ୍ ମିଳିବେ ଚାନ୍ଦୁନିର୍ମିଲିଙ୍କ ପର୍ମିଲି ତିନି ଅଜାନ କରୁଥିବନ, ଖୋଚି ବାଜିଲେବ ତାଙ୍କେ ଚାନ୍ଦୁନାମିରତାର ଲେଗଣା ମୋଟା ମେହି, କେନନା ଜାତ- ପାତ କୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡ ବାଢ଼ାମ୍ବ, କାନ୍ଦୁଶୁଦ୍ଧିଲେ ଲାକ୍ଷିତ ଯଗରେ, ‘ଜାତର ନାମ ବଜାହି’ ର କିମ୍ବି ନଜବୁଲେବ ଅନୁର ଆଗେ ଲାଲନର କଂଳି କିମିତ ରାଷ୍ଟ୍ରମିଳିଲା ଅନ୍ତର ଚାନ, ଅନ୍ତର ଅନ୍ତର ଲାଲନ ଆଲୋକ୍ତ ଚାନେ ବଳନ —

“ମହି ଦୁଲ୍ହା ! ଗିଲେ କୁହ କୁହନାନାଳ
ତାହିଁବୁ, ଏହୁ କାହିଁ କୁହ କିମିଳା ?
— ବାହାନ ତିଲି ଲୋଭୁ ଅଳାଳ
ବାହାନୀ ତିଲି ଖୀରୁ ଦୂ ? ”

— ଆଖ୍ୟା ଘାନାଜୁ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଜାତ ଦୁନାହୁ ଡେଲାହୁ ଆହେ, କିନ୍ତୁ ତାହିଁ
ଜାତ ମାଝମର୍ତ୍ତ କୋଳୋ ତିରୁ ଆନାଦ ନିର୍ମାନ କରିବି, କୋଳା,
ତଚ୍ଛବି—ମା ସିନ୍ଧିଯି କୀତିନିମ୍ବାରୁ ଡିମଣ୍ଡା ଦ୍ୱାରା ମାତ୍ର, କିମ୍ବା
ଚାମାଜୁ ମୋକ୍ଷତା ପ୍ରସ୍ତରୀୟ, ଜିନ୍ତୁ ସିଲ୍, ବଳ, କୋତ୍ର ଉପା କୁଠି
ନିରିକ୍ଷେଷେ ମାତ୍ରୁକ୍ଷେ ସାହ୍ୟତାକୁ କୋଳୋ ଦିଲୁ ପାଇନା, ତାପ୍ର
ଲାଲିନ ବଳିଲେନ — ।

“ମାତ୍ରଙ୍ଗ ଶିଳ୍ପ ଆନାହୁ ଡେଲାହୁ ଜାତେର ଦିଲୁ କୁହ କାହିଁ ଦୂ ? ”

ଲାଲିନେ ଚାଲୁ କାନାର କାହିନା ଆନନ୍ଦର୍ଥ କାହାମୁ ପ୍ରଜାକିଳିତ
ପୁଣ୍ୟରେ, ଲାଲିନ କାହାର କାହିନା କରିବିଲେ, ମେଘାନେ ତିଲି କୋଳାନାରକାଳ
ମାତ୍ରକାଳେ ଚୁଦ୍ରୁଷ୍ଟ ଦୁନି, ତିଲି ଜାହୁ କାତ୍ର ଡେଲାହି କରିବିଲେ,
ମାତ୍ରୁଷ ଦାତା ମାତ୍ରୁଷେ କୋଳୋ କୁହ କି ତର, କାହୁ ମାତ୍ରୁଷରୁ ପ୍ରଜାତା
ପାଇବାତା, କବଳାଜେ କରିବିଲୁ ପରିପ୍ରେକ୍ଷଣେ ମାତ୍ରୁଷଙ୍କ ଲାଲିନେ ସିରିଲେ
ମନ ଦେଖିଲୁ କାହାନ କରିବିଲେ, ଆହାଲେ ଲାଲିନ ବାହାନାହୁ ହେଲା-
ରୈଷାମ୍ୟକୁ କୁହନ କରିବିଲି, ତିଲି କୁହରୁ ମାତ୍ରୁଷେ କରିବିଲାନ କରିବିଲେ,
ଏବଂ ମାତ୍ରୁଷ ଅର୍ପିବା, ମରିଲ ଲାଲିନ ପ୍ରାଣି ଅଶାନେ ଦେ, ମତ ଦିଲ
ଜୀବିତ ଦିଲେନ ତତତିଲ ତିଲି ମାତ୍ରୁଷ ? ମର୍ଯ୍ୟାରୁ ଆହୁଳ-ବରତନ
କାନ୍ଦିନ କରିବିଲେ, ଏବଂ କାହାନେ ସରୀକୁଳନାମେ ? କାତା କାତି ଲାଲିନେ
ଦିଲିଲୁ କାହୀ ? କୁର୍ବାରୀ କାନିମ୍ବିଲେନ,

ଲାଲିନେ କାତା ହାତିକ ଅନ୍ତରାତ୍ମ ବରତିଲାଣାହୁ
କାହିଁ କିମିଲ କରିବିଲେ, କାନ୍ଦିନ ମୋରା ହେଲା ଶୁଭତା, କୁହାନି ମାତ୍ରୁଷରୁ
ହେଲା ନେବୁ, କିନ୍ତୁ ମାତ୍ରୁଷ କିନ୍ତୁ ନିଜିରେ ଆଶ, ବୁଦ୍ଧିରେ କାହାନେ
ଜାହିଲୁ ହେଲି କରିବିଲେ, ଆହୁ ଆନାହି ସିରି କିମାଣିବାରି ଜାତ
କାନ୍ଦିନ ନାହୁ ତିଲିଗଲ କାହିଁ କାହିଁ ହେଲେ, ବାନକାଣାହୁ, ଆହୁ
ତିଲିଲୁ ? ଆଶେ କାତାତିଜୁଲୁ ? ‘କରିବିଲୁ ?’ କାମାହୁ କୋହୁ ? ଆହୁ
କରିବିଲୁ ? କରିବିଲୁ ? ଆହୁରାଣିଲାହୁ ? ଆହୁରାଣିଲାହୁ ? ଆହୁ କିମିଲ
କାନ୍ଦିନ ? କିମିଲ ଦିଲୁ ? କାତ ନେ ? କିନ୍ତୁ କୁହନେ ? କାତାକୁ ?
ଆଶ ଦିଲିଲି କାହା ? କାନ୍ଦିନ ? କାନ୍ଦିନ ? କାତିଜେଲୁ ? ବିଶିଳ

ନିଜେ ପାରୁନା, ପାଞ୍ଚ ଘନାର କୁଣ୍ଡ, ଏବଂ ଛାଇ ଶତମାନ
ଶତମାନର ଲାଗୁଷ କାହାର ଦେଖିଲା କବଳା କବଳା ।

“କୁମେର ଲାଜିଭା ଅପର ବୁର୍ଗିମ୍ବୁ” — ପଦତିର ବନ୍ଦିକୁ? ଏହାଟି—କୋଣ ପରିଷ୍ଠାର
ଅନ୍ତରେ? ଦାନତିର ବଗ୍ରଯୁଦ୍ଧରେ ବିଜର ବନ୍ଦୁବା।

→ ■ ଉଚ୍ଚିତ ପଦତି କୋଣା କୋଣା କ୍ରାତେ ଆକ୍ରେତୁତ୍ୟରୁତ୍ଥା କାହିଁ ଚଂଚିଲାକୁର
ନାହିଁ ଦାନଭ୍ୟା କୁନ୍ଦୁତ କୈଣ୍ଟ୍ୟୁକ୍ରମ ପୁରୁଷର ବାଜି କାଳଦାକ୍ରାବ ନାହୋଯି
ଅବିଶ୍ଵି ଦାନତିତି।

■ ଆଲାଦା ଜନତି ଆଜିଜାନ୍ତୁରାତ୍ରୀର ସନ, ଆଜିଜାନ୍ତୁରାତ୍ରୀର ନାଜୀ କୈମାନ
କାମିତ୍ୟ ଦ୍ୱାରା କୋଣୋ ବୁନ୍ଦିମାନ୍ଦୁ ଲାଗୁ, ପରି ଆମଲେ କ୍ଷେତ୍ରକ୍ରିୟ
ପରମ୍ପରାର କ୍ରମଟି ଦିବି, ଅନ୍ତୁରାତ୍ରୀର ତୁରିବିର୍ଷ ବୁଲେର କମ୍ବା ଆହୁ, ମାତ୍ର
କ୍ରମଟି ଆଜିଜାନ୍ତୁରାତ୍ରୀର —

“ଅନ୍ତୁରାତ୍ରୀର ଲକ୍ଷ୍ୟନ ଫ୍ରମ୍ ଭାବି ପ୍ରକାର
ଚଳାନ୍ତ, ତାଙ୍କେପ, କୃଷ୍ଣ, କାନ୍ତିଜାତ୍ମ,”

[ନନ୍ଦତିଙ୍କୋର ଦାନ — ବନ୍ଦାବନମିଶ୍ର]

ଅନୁରାତ୍ରୀର ଆର୍ଥିକ୍ୟ ସ୍ଥାବୁନ ଯା ଭଦ୍ରାନ୍ତ ମୁଣ୍ଡ ଅନୁଲଭିତ୍ତ ପ୍ରିମ୍ବନ,
କ୍ଷମନ ବ୍ୟା ନିଜକୁ ନିମ୍ନେ ଆଜିଜିପ ବନ୍ଦାନ୍ତେ ବଳ ଆଜିଜାନ୍ତୁରାତ୍ରୀ, କୁଦ
ଜୋହାନ୍ତି, ଆତେ ପ୍ରତିକ ଆଜିଜିପର ସମ୍ମା ବଲେଦେନ, କୁମ୍ଭର ପ୍ରତି, ଜାମିର
ପ୍ରତି, ଦୁତୀର ପ୍ରତି, କୁରାଲୀର ପ୍ରତି, ବିର୍ତ୍ତିର ପ୍ରତି, ବଳଦେବ ପ୍ରତି,
ଚୁବୁଜନେର ପ୍ରତି କ୍ରାତେ ନିଜେର ପ୍ରତି, ଯାହା କୁମ୍ଭର ଜନ୍ୟ ବନ୍ଦେନି ଆମନ
କିନ୍ତୁ ମେହି, ଘୋର-ଘୋର, ଦର-ଆପନ, ଦିନ-ରାତ ଆମରଗାର ବନ୍ଦେ
“ମେଲେହିଲେନ କିନ୍ତୁ ବିନିମୟକୁ କିନ୍ତୁ ଲୋଲନ ଲା, ଅପିନା ଦାନଭ୍ୟା ଜନିତ
ମେ ଆଜିଜିପ ତାହିଁ ଆଜିଜାନ୍ତୁରାତ୍ରୀ, ଆଲାଦା ଜନତିତେ ରାଖିବ ଆନ୍ତର
ଆମ୍ବାତି ଜନିତି ଆଜିଜିପ ଅତ୍ୟନ୍ତ କାହାର, କାବଲ ଆମାତ ବେଦନାମନ୍ତ୍ର
ଭାଷମ୍ଭ ପ୍ରକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ,

■ ବାର୍ଷିକ ତେବେହିଲେନ କୁମ୍ଭ, କେଜନ୍ୟ ଘୋର ବୀରିତେ ତେବେହିଲେନ, କିନ୍ତୁ କେ
ଘୋର ଆକୁଳ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ମୁଣ୍ଡ କୋଣେ, କାହାର କିମିଳା କରାଏ ଜଳ୍ୟ
ଚଳାଲେକ ତେବେହିଲେନ କିନ୍ତୁ ଦେମାନ୍ତ ଲୋଲନ କୁମ୍ଭର ଆମର କିମିଳା,
କିନ୍ତୁ ପାହାଡ଼ ତତ୍ତ୍ଵିତ କିନ୍ତୁ ପଢ଼େ କେଲେନ ଆମାର ଜଳ, ତେବେହିଲେନ
ଲାଜୀର ଆମାର କ୍ରମମର୍ମ କିନ୍ତୁ ଦାନିତ୍ର ତାହେ କୁମ୍ଭ ବନ୍ଦେ ବୀରିଲା, ନିତାନ୍ତ
ଆବଦେଲାମ୍ଭ ବହୁକୁଳ୍ୟ ଦ୍ୟାନିକା ଦ୍ୟାନିମ୍ବ ମେଲଲେନ, ଯା କିନ୍ତୁ ପରାମା
ଆମାମ୍ଭ ନାହାର ଚାଡ଼ଲେନ, ଆମାର ବୀରିଲନ କିନ୍ତୁ ତା କୁନ୍ତି ତାହୁ
ବନ୍ଦାବନମର୍ମ ନାହାର କୁନ୍ତିମିଶ୍ର କୁଳ, ଦ୍ୟାନିମ୍ବ ଆମାର ଦ୍ୟାନିମ୍ବ କୁଳ,
ଅକ୍ଷା କ୍ରାଟୋଗାର ଜନ୍ୟ କୁନ୍ତିମିଶ୍ର ବନ୍ଦେନ — ଜଳ ଚାପିତ
ପାରିବର୍ତ୍ତ ଲୋଲନ ସଞ୍ଜି।

■ ଏହାଟିର ଦୁଇ ଦର୍ଶନ ଆଜୁ ସଂତୋଷ କାଳେଟାର
ଶ୍ରୀମାନ୍, ମା ଡ୍ରେବରିଲାନ ତା ତିନି ପାଇନି, ତୋଠେ ଆଜୁ
ଶୁଭ୍ରାନ୍ତରୂପ ଫଳ୍ଗ୍ନ ଏହିପରିବର୍ତ୍ତ ଆବଶ୍ୟିତ ନାହା, ମା ମିଳି ଆଲାନଙ୍କା,
ବାଣିଯା ଆଲେଟାର ଲିଦାନ ଆଜୁ ବୁଝା ଅନୁଭାବା, ତିନି ବୁଝାକେ
ଆଲୋକ୍ତମେହିଲାନ ତାଙ୍କ ଆରପ୍ତ ଦିନ୍ଦୁ, ଡ୍ରେବରିଲାନ ବୁଝାକୁ ନିମ୍ନ
ଚୁମ୍ବ ଦର ସମ୍ଭବ, ବୁଝାପ୍ରେମ ରୂପ ଅନ୍ଧାରେ ଆଜାନେ ଆଜାନ ବର୍ତ୍ତତେଲିପି,
ଏହା ଚୁମ୍ବ ଦର ଆଚୁନେ ପ୍ରକ୍ରି ତାଳ, ଅନ୍ଧାରେ ଚାଚାର ପାଇନି
ମଳ ଚବ୍ବଲ୍ଲେବ ଆଗରେ — କୋ କୁନ୍ୟର ତାଙ୍କ ଆଲେଟାର, ମେ ଆଲେଟାର
ଖର୍ତ୍ତ ଉତ୍ତର ପ୍ରକ୍ରି ଅନ୍ଧାରୁ ଜନିତ ଲୈବାନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀ,
ମିଳନେବ ପିନ୍ଧିତା ନାହିଁ, ଚିଛେନ୍ଦ୍ର ଆଚୁନେ ଜ୍ଵଳ ଲୋଡ଼ାର ମନ
ବାଣିଯା ଆଚ୍ଚା ଲିପି,

■ ସୁଖପ୍ରେମ ଅନ୍ତଲାନ୍ତିକ ବୁନ୍ୟ ଡଲୋଟନେ ସ୍ଥାପନ୍ତିକାରୀଙ୍କର
ବାଣିଯା ଆଲେଟାର ଏହାଟିର ଦୁଇ ଦର୍ଶନ ଅନ୍ଧାରନିତ, ବୁନ୍ୟକୁ ଡଲୋଟାର
ଦେନା ତାଙ୍କ ଅନ୍ତରକୁ ଏମଳାପିର୍ବ କର୍ମଦେଲା, ତିନି ବୁଝାକେ
ଆଲୋକ୍ତମେହିଲାନ, ବୁଲାର୍ଯ୍ୟ, ମାର୍ଗିର୍ବିନ୍, କର୍ମଚାରୀ ଆବଶ୍ୟକୁ
ମିଳନ ଦିନ୍ଦେହିଲାନ, କିନ୍ତୁ ବୁଝାକୁ ଲୋଲନ କରୁ, ଜାନନାମେବ
ବାଣିଯା ଅ ଦେନାହିଁ ନବଙ୍କାରେ ବୁନ୍ୟକୁ ବାଣିକୁ କାଳ୍ପନ୍ଦିତି —

“ମହି ଆମରେ ଭାବିତେ ଝୁଲିତେ ନଜନୀ, ଆମରେ ଝୁଲିତେ ଜନନୀ
ଡଳୋ ଅ ତିବରୀବିନ କରିବି ଦେଇନ — ଅର୍ଥ ଦିଲ ତାଙ୍କ ମାନିବେ,”
— ଅତ୍ୟନ୍ତ ମରଜ, ମରଜ କଷାଯ୍ୟ ବାଣିଯା ଏ ଦେନା ତା ଆମାଦୁ
ପୁନ୍ରକୃତ୍ତୁମୁଁ ଯନ୍ତ୍ର ଯନ୍ତ୍ର — ଆମାଯା ଝୁଲେ ଭାବୁ ଅତି ନିଦିକ କ୍ରେଷ୍ଟିଯତ୍ର,
ବାଣି ବାପ୍ତିତେ ଜ୍ଞାନୋ ନାହିଁବା ନାହିଁ,

‘ত্রু স্বামি প্রাপ্তির দুমের নাহি জুড়’— বগবিতাটি দেশেন বগব্য সমাধীতে ঘূর্ণ্ণত্বাতে? সমাধীটির চানক্ষিপ্ত সরিত্ব দিক্ষে সদাটির বগব্য মেলেন্ম বিচার ঘণ্টো।

→ □ চামুর টেসব সদাবলীর ঘন্টির রচনে বিশ্বালভে কল্পজ্ঞানের আল্টোত, চামুর সমাধীয়ে আপন নাম শ্রবাচ, রূপ চোপ্যাচী উজ্জ্বল নীলভানি, গ্রামে চামুর তথা প্রবাচের চামুজ্ঞাম বালন —

“সুর্বচন্দ্রাত্মোপূর্ণোর্জবেদেচান্তরাদিতি:

‘ব্যবহীনত্ত্ব মৎ প্রাঞ্জেঃ চ প্রবাচ মৃতীপ্রতি:’”

— সেপাই পুরুর মিলন প্রাঙ্গ নামুক নামিবগ ঘন্ট্যে দেশ, হ্যাচ, নদী, অবন্য, সর্বত রুত্যাদি আনান্তভৈর ব্যবহান পটেল প্রাঞ্জেন তাকে বলেন প্রবাচ, চুদুর প্রবাচ চামুর, আলোজ্য সদাটি গৈমিলি কুমাতিল বিদ্যালভির লেখা চামুর সমাধীর প্রবর্তি শৃঙ্খলসদ,

■ বগব্য ঘূর্ণের বগবন্তে বৃক্ষ ছিমেছেন চামুরাম, মাথার পুরু বাঁধিতে অতিচ্ছুতি দিক্ষে ছিমেছিলেন মিঠে আচারে বিন্দু অতিচ্ছুতি বৃক্ষ বৃহ্যেননি। অদিতে প্রাঞ্চিক লিম্বে আমে বর্ষার আদুমাচ, জীবতি বৃষ্যা ঘূক্ষা বিবৃহে বর্ষার অপু দিনগুলি ক্ষেমন বশে বগচে কে বগমাম চামিহে প্রাঞ্জেবিন বশে জানাইন —

“ত্রু স্বামি প্রাপ্তির দুমের নাহি জুড়;

অঞ্চল বাদৰ চামুজ্ঞাম আদুর

কল্পন্য মুক্তির জ্ঞার॥”

স্বামী চন চাব-

জন্মেন জ্ঞাবিমান্তিমা,

বগবু সামল

বগবু নাবুন

চন্দনে স্বীর ক্ষে পুনিমা॥

কুগলিলা ক্ষে ক্ষেত্র

পাত-ক্ষেদিত

চামুর নাতে চাতিমা,

ক্ষেত্র দানুরী

ক্ষেত্র ভাপুরী

স্বামী খাতে চাতিমা॥”

■ শার্ষা বলছেন তাঁর 'চূঁড়ের জীবন' পরিচীনতা দ্বারা, তিনি গোকী চূড়ে, সার্পিল কৰ্ণায় এবং হাতা, বর্ষা নিবিড় পথে উড়েছে, দাঢ়ি-
দিকে তাঁর ব্যুক্তি ছাপে চূড়ে জীবন এবং তোড়ে, যুক্তি পড়ে,
অবিষ্ট, মিলনের সৃষ্টি লজ্জে নান্দ (প্রেমিক) আজ বস্তু দৃঢ়গত,
নিখুঁত প্রস্তুতির বিশেষিতা বাধাকে আয়ত জৈবিতিকে পুলেছে,
'বজ্রস্তোর' আবলে চাহুন্তের চাহপ্রে নিত্য, সাদুরী কাজের উৎসৈ,
জাদুরী কেকে চলেছে, প্রাপ্তির প্রেমের অনুশূল লভিতেকে কৃতিকৃ
ক্ষে হাতা বাধার পুনর্গতোন্সাঙ করছে, বিদ্যাপতির অ কোনো
চুম্বি অনুসন্ধি, নিবিড় কৰ্ণায় আজিনাকে বাধার বৈদনাকে পুলে
ধৃতেছেন, অকৃতির মজো নানব জীবনের মে.আবণ্ডো. ততপ্রেত
চৰকৰ মাঝে তা প্রমাণে ছুতিপ্রিত।

■ আলোক্ত সঙ্গের দেনা বৃন্দাবন জননি জ্ঞানৰ্বু মে নানে
অব অন্ধারিল উন্মাদনা অস্ত্রার বশে, অব বিজ্ঞাপ মুসূর ত
সরিতেকে দ্বানুষের তিতি তস্তল্য চুরে রফে আবে.আবনাম
প্রবণান্তি প্রভেদে সঙ্গে, অব্যাসক জ্ঞানুরীপ্যন্মাদ বচু অন্তি
এক ভজ্যবগুর মালনিক বগ্য ব্যাঘা দিতেছেন —

“ পুরীর মণ্ডে গ্রান নিষ্ঠালো প্রতিনা নাম, অস্পতিষ্ঠিত
অক্ষয়বগুর বৃন্দাবেল আছে; নানব হৃদয়ের অকষটি
বৈদনাকে চৰন অক্ষয়বগুদ দান বাবিবার অন্য মে ঘাত
কৰ্ণ দিতে অশোকেন বাধি তাতে প্রাপ্ত প্রাপ্ত বশেছেন;
অ বর্ষা 'অবিষ্ট কৰ কৰ জলধী' নাম, নামিষমুর
জেন্ম বৰ্ষাধীরা নামে নাই—তারার পুনর্মুখ বৰ্ষামুক্তাল
মুক্তেছে।”

চৰকৰ

বৈদনাম

[মণ্ডে পুরীর অকষটি ক্ষণ]

■ বিদ্যাপতির আলোক্ত ক্ষণিতাম মে বগ্যিক বোধীর সত্ত্বে
দিতেছেন তা আজামান্য, মে কুণ্ডা দৃষ্টিতে অতি অক্ষটি বিজ্ঞাপ
অর্থনিক চৰিতিবগু, বিদ্যাপতি বৰ্ষামুক্ত মে হেতু পৃষ্ঠায ছিলেন
না, তার বৈক্ষণ বিজ্ঞাপ কুণ্ডা অনুমান তাঁকে মেনে চলে
হৃষি, অঘানে বাধা ঢ়িত্রে আগবং মেন মুক্ত নামিষকে

সুত্যাক্ষ কাহি, অজনুলিম্ব খণ্ডিকালোকে, প্রধানশালা বৃক্ষে ছড়ে
প্রয়োগ করা হওয়ার দ্বারা জাতীয় প্রয়োগ কোলোচ্য সহিত স্থান পদচারণিতা
বিশিষ্টতা লাভ করেছে।
